

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

niveau, blijken ze dat beter te kunnen dan in een conditie waarin niet specifiek hierop gewezen wordt. Cognitieve controle werd ook onderzocht bij een sorteertaak met eenvoudige, betekenisloze figuren en complexe betekenisvolle figuren. Juist bij die laatste categorie bleken mensen met ASS trager te functioneren dan controles. Volgens Koolen wijzen de resultaten op een atypische interactie tussen controle en taalprocessen.

Cognitive functioning and microvascular disease

Sophie Heringa

Proefschrift Universiteit Utrecht, februari 2014, 242 pp.

Vaatschade kan leiden tot cognitieve stoornissen en dementie, naast pathologisch-anatomische afwijkingen zoals bij de dementie van Alzheimer. Er lijkt sprake van een spectrum: mensen die alleen maar vaatschade laten zien, mensen die zowel vaatschade als de alzheimerkenmerken hebben en mensen die eigenlijk alleen die laatste afwijkingen laten zien. Het onderzoek heeft zich gericht op bepaalde maten voor microvasculaire schade en cognitief functioneren, ook buiten de hersenen, zoals in de retina en de nieren en in het serum. Er is onderzoek verricht bij de algemene bevolking en patiëntpopulaties zoals MCI en beginnende Alzheimer. In de algemene bevolking werd een zwakke associatie gevonden tussen cognitief functioneren en maten voor microvasculaire afwijkingen buiten de hersenen; te zwak om klinisch relevant te zijn. Bij cerebrale markers werd bij de patiëntgroepen gevonden dat aanwezigheid van die markers geassocieerd is met dementie, maar dat er geen samenhang is met de ernst van de cognitieve stoornissen. Tot slot rapporteert Heringa nog een experimentele studie

naar spatiële navigatie bij de drie groepen, waarbij gekeken is naar het herkennen van een route, het vervolgen van een route en het reproduceren van een route. Alle aspecten waren bij de patiënten aangedaan, bij de Alzheimers meer dan bij de MCI-groep.

Diagnostic assessment of psychiatric patients: A contextual perspective on executive functioning

Gweny Janssen

Proefschrift Radboud Universiteit Nijmegen, januari 2014, 177 pp.

In dit proefschrift wordt executief functioneren vanuit een leertheoretisch kader bekeken en dat vergt enige aanpassing van de neuropsychologisch geschoolde lezer, een EF-taak op zich. In de eerste studies is een Nederlandse versie van de vragenlijst Executive Function Index geanalyseerd en deze lijkt goed te functioneren, zowel in een gezonde populatie als in een brede klinische (psychopathologie) populatie en vijf factoren te meten: motivationele drive, organisatie, strategische planning, impulscontrole en empathie. In een volgende studie is met behulp van 'hardop denk'-protocollen het leren bij het uitvoeren van de Tower of Hanoi geanalyseerd. Vervolgens wordt de Relational Frame Theory beschreven: executief functioneren wordt beschreven in termen van instrumenteel conditioneren; het gaat dan vooral om gedrag ontwikkelen op basis van het leggen van relaties met vergelijkbare contexten. Vanuit dit kader zijn twee nieuwe probleemoplossingstaken ontwikkeld om aspecten van EF-gedrag te kunnen analyseren, en uitgetest bij klinische populaties. Scores op deze taken correleerden goed met andere EF-maten.